

teiskunnallisen keskustelun päiväjärjestyksen asettamisessa?

— Yhtä huomiotani olen yrittänyt viime vuosina tuoda esille, mutta se ei ota kovin herkästi tulta sen enempää poliitikkojen kuin tiedonvälityksenkään piirissä: Minusta tuntuu, että poliittisen elämän vaikuttajat ja tiedonvälitys yhdessä — vaikka kuinka kävisivät voimien ja vastavoimien kamppailua — ovat kuitenkin saaneet aikaan tietyn vinoutuman. Tiedonvälityksen sisältö painottuu kohtuuttoman paljon vain siihen yhteiskunnan toimintaan, mitä me kutsumme politiikaksi.

— Me — siis tiedonvälitys — olemme sitoneet itsemme poliittisten vaikuttajien kanssa sellaiseen symbioosiin, että me tässä voimatasapainon etsinnässä olemme tuoneet politiikan aihepiirin hallisemaan tiedonvälitystä. Monet muut seikat jäävät sen varjoon. Otetaan yksinkertainen esimerkki Suomen lehdistön ja te-

levision ilmeestä. Poliittisen toiminnan julkkikset — ehkä arviolta noin 20 tai 30 ihmistä koko valtakunnasta — hallitsevat visuaalisesti, kuvillaan viestintän ulkoasua esiintymällä niissä päivästä toiseen.

— Me vakavasti otettavissa viestimissä työskentelevät olemme luoneet valtakunnan johtavista poliitikoista ja järjestöjohtajista samanlaisen julkkiskultin, mitä arvostelemme kun iitapäivälehdet ja aikakauslehdet ovat tehneet sen viihdemaailman huipuista. Totta kai politiikassa tehdään tärkeitä, meitä kaikkia koskevia päätöksiä, ja sen seuraaminen on siten aivan ensiarvoisen tärkeää — mutta minusta tuntuu, että se olisi seurattavissa ilman tätä ylenmääräistä poliittista julkkiskultiakin.

Suomen joukkoviestinnän kentässä Helsingin Sanomilla on erityisen vahva asema. Se on edustanut myös pysyvyyttä journalistisen kentän muuttuessa. Mutta mitä tapahtuu, jos Helsingin Sanomien

omistus pohja ja ulkoinen asema muuttuvat?

— Helsingin Sanomista on tullut eräänlainen instituutio, jolla on painoa kahdeskakin mielessä: se on sisällöltään painava ja se on toiminnaltaan raskas. Lehdellä on yhteiskunnassa selvästi painoa ja se on suuruutensa vuoksi raskas jo organisaationa. Siksi sitä ei voi kukaan ohjata kovin luontevasti. Helsingin Sanomiin ei voi äkinäisesti vaikuttaa edes lehden sisäinen johto eikä kustantava johto.

— Helsingin Sanomat on sellainen instituutio, että sen toimintaan ei ole mahdollista tehdä äkillisiä ja nykiviä kurssinmuutoksia edes omistajanvaihdosten yhteydessä, joita tietenkin joskus tapahtuu jo sukupolven vaihdosten myötä. Minun on hyvin vaikea kuvitella, että lehti yhtäkkiä lennähtäisi johonkin aivan toiseen journalistiseen otteeseen tai ajattelutapaan.

Pertti Suhonen

Numeron kirjoittajia:

Aula, Maria Kaisa, VTL, kansanedustaja, valtio-opin laitos, Helsingin yliopisto
 Kanerva, Jukka, vt. apulaisprofessori, valtio-opin laitos, Jyväskylän yliopisto
 Heikkilä, Heikki, yht. yo. Tampereen yliopisto
 Helminen Marjut, toimittaja, Helsinki
 Merrill John C. emeritusprofessori, Columbia, Missouri, USA
 Moring Tom, apulaisprofessori, Svenska Social- och Kommunalhögskolan
 Niemelä Elina, Tampereen yliopisto
 Nieminen Hannu, YTL, vs. assistentti, tiedotusopin laitos, Tampereen yliopisto
 Rantanen Terhi, VTT, viestinnän laitos, Helsingin yliopisto
 Varis Tapio, dosentti, TaiKn täydennyskoulutuskeskuksen johtaja
 Väliveronen Esa, YTK, vs. assistentti, tiedotusopin laitos, Tampereen yliopisto